

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

- 1 Vakinhoudelijke argumenten moeten afkomstig zijn uit gezaghebbende, wetenschappelijke publicaties.
- 2 Als gevraagd wordt naar het noemen van één van de negenenveertig 'kenmerkende aspecten', is een letterlijke weergave daarvan niet vereist. Er kan in de regel worden volstaan met een juiste omschrijving van het 'kenmerkend aspect' of van dat deel ervan dat relevant is voor de beantwoording van de vraag (er zijn kenmerkende aspecten die uit meerdere onderdelen bestaan).

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Door de tijd heen

1 maximumscore 2

De juiste volgorde is:

6, 3, 4, 5, 1, 2

Opmerking

Als door het weglaten van één foutief geplaatst nummer een verder complete en foutloze reeks ontstaat, wordt 1 scorepunt toegekend.

Vroegmoderne tijd

2 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

De bepalingen bevorderden de Spaanse overheersing in Amerika omdat:

bij 1:

- met de komst van slaafgemaakten uit Afrika meer Spaanse plantages konden worden aangelegd / de rijkdommen van Amerika sneller konden worden geëxploiteerd

1

bij 2:

- de voorwaarde dat slaafgemaakten christelijk moesten worden de eenheid in de kolonie versterkte / de door de Spanjaarden gewilde introductie van het christendom in de kolonie versterkte

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

3 maximumscore 4

Kern van een juist antwoord is:

- Odoni kan zijn status verhogen door een portret te laten maken van zichzelf / dat zelfbewustzijn toont 1
- vanwege 'het veranderde mens- en wereldbeeld van de renaissance' 1
- Odoni kan zijn status verhogen door zich te laten afbeelden tussen zijn klassieke kunstverzameling / door het tonen van zijn interesse in klassieke beeldhouwkunst 1
- vanwege 'de hernieuwde oriëntatie op het erfgoed van de klassieke Oudheid' 1

Opmerking

Alleen als een juiste uitleg wordt genoemd waardoor Odoni met het schilderij zijn status kan verhogen, wordt 1 scorepunt toegekend aan een daarbij passend kenmerkend aspect.

4 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

Willem van der Straaten liet studenten in het ziekenhuis meelopen om hun de kans te geven zelf zieken/symptomen waar te nemen, wat aansloot bij de nieuwe eis (tijdens de wetenschappelijke revolutie) dat theorieën/onderzoeken op grond van redeneren en waarnemen tot stand moesten komen / dat onderzoek empirisch moest zijn.

5 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Het bestuur in Maryland wil met deze wet:

- het christelijke karakter van de kolonie beschermen door personen ter dood te laten veroordelen die niet geloofden dat Jezus Christus de zoon van God is (waardoor andere geloven/niet-gelovigen worden afgewezen) 1
- de orde/de eenheid in de kolonie bevorderen / opstanden/rellen voorkomen (door het bestraffen van scheldpartijen tussen verschillende groeperingen) 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

6 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De Engelse kolonisten komen in conflict met de inheemse bevolking over het in bezit nemen van land / over het gebruiken van de bestaansmiddelen 1

De Engelse kolonisten staan sterker in de conflicten:

- door de Moheganen te laten beloven dat zij de Engelsen waarschuwen voor / verdedigen tegen andere inheemse volken / door vriendschap te sluiten met de Moheganen, waardoor de Engelsen ervoor zorgen dat zij niet per verrassing worden aangevallen door / niet alleen komen te staan tegenover een vijandig inheems volk 1
- door de belofte om de Moheganen te waarschuwen tegen andere inheemse volken / door de verdeeldheid onder de inheemse volken te gebruiken, waardoor de Engelsen ervoor zorgen dat de inheemse volken niet gaan samenwerken tegen de Engelsen 1

Opmerking

Alleen als bij de tweede deelvraag wordt ingegaan op het sterker staan tijdens de conflicten (en niet het voorkómen van een conflict), wordt telkens 1 scorepunt toegekend.

7 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken dat Joan Derk van der Capellen tot den Poll opriep tot vrijheid/gelijkheid/dezelfde grondrechten voor alle inwoners van Overijssel, waardoor het een voorbeeld is van: 'het toepassen van verlicht denken op alle terreinen van de samenleving' (zoals sociale verhoudingen) / 'de democratische revoluties in westerse landen, met als gevolg discussies over grondwetten, grondrechten en staatsburgerschap'.

Opmerking

Als alleen een kenmerkend aspect genoemd wordt zonder passende uitleg, worden geen scorepunten toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

8 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

bij 1:

- De East India Company kreeg met het verdrag van Allahabad (een van de volgende): 2
 - het recht om belastingen te heffen, waardoor het noodzakelijk was om te weten waar de mensen woonden in India / waar de belangrijkste landbouwgebieden lagen.
 - het bestuur van een groot deel van India in handen, waardoor het noodzakelijk was om kaarten van belangrijke wegen te hebben ten behoeve van de verdediging / het besturen van gebieden.

bij 2:

- Door de industriële revolutie (een van de volgende): 2
 - werd India een afzetgebied voor de Britse industrieproducten, waardoor er behoefte ontstond aan kaarten die aangaven waar de bevolkingsdichtheid hoog was.
 - ontstond er vraag naar industriële grondstoffen, waardoor er behoefte ontstond aan nieuwe kaarten die de vindplaatsen aangaven van de industriële grondstoffen.
 - werd het mogelijk om spoorwegen aan te leggen, waardoor er behoefte ontstond aan nieuwe kaarten die weergaven waar de spoorlijnen het best konden worden aangelegd.

Opmerking

Alleen als het antwoord een juiste combinatie bevat van de noodzaak van het vervaardigen van kaarten en (bij de eerste deelvraag) een afspraak uit het verdrag van Allahabad en (bij de tweede deelvraag) een aspect van de industriële revolutie, worden telkens scorepunten toegekend.